

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח' הי"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 050-4122172

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גליון 668 סיון ה'תש"ף שנה יד'

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושוע בן ר' דוד ובידה טמסטט ז"ל ע"י בנו ידידנו ר' דן טמסטט הי"ו

הספר "בארה של תורה" עומד לצאת לאור!

זו ההזדמנות שלך להנציח את יקיריך בספר שרבים בארץ ובעולם ילמדו בו מדי שבת וחול!
לפרטים: 055-2537170 או rg5740@gmail.com ניתן לתרום גם בדף הקמפיין באתר "גיוסים"

בהעלותך

הגבאי כלא את הצדיק בעל רוח הקודש בחדר עד שיגלה לו מי גנב את הכסף

"בהעלותך את הנרת, אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (ה, ב)

פרשני המקרא העירו כמה וכמה דקדוקים בפסוק זה. מדוע נאמר "בהעלותך" ולא "בהדליקך"? מדוע נכתב "נרת" חסר וי? ועוד, שלאחר מכן נכתב בסוף הפסוק "נרות" בכתב מלא? ומהו "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות"? ועוד ועוד הערות נוספות.

ואף אנכי אענה חלקי בזה בסיעתא דשמיא, כי הנה הנשמה נקראת נר, כמו שנאמר "נר ה' נשמת אדם", ובחינה זו של נר דולק שייכת בנשמת כל יהודי ואפילו שאינו כשר [כמוכח בגמרא במסכת מועד קטן (כה, א) וברש"י שם (ד"ה לספר)], ואף שאין הוא עושה מעשים טובים, ואף עובר בעירות, עדיין קיים בו איזה ניצוץ פנימי שאינו כבה לעולם. ולכן כשאנו באים לחזק יהודי ולהשפיע עליו לשוב בתשובה ולהטיב דרכיו, אין משימתנו בבחינת יש מאין, להדליק נר כבוי, כי הנר הפנימי שבכל יהודי ואפילו הרחוק ביותר דולק ומרצד, וכל שמוטל עלינו הוא "להעלות" את הנר, כלומר לנשוף ולהפיח בו רוח ולהבעיר ביתר שאת את הניצוץ הטמון בו עד שיהפוך לשלהבת גדולה ומאירה.

ועל כך נאמר לאהרן המסמל את האדם המשפיע אור וקדושה לאחרים, "בהעלותך את הנרות", שלא יטעה לחשוב שקיים איזה יהודי כבוי וחשוך שמוטל עליו להדליק אותו, לא ולא, כי בכל יהודי דולק ניצוץ פנימי, והמלאכה היא "בהעלותך את הנרות" להעלות ולרומם אותו עד שיהיה לשלהבת אש. ולכן נאמר "נרת" חסר וי, כנגד אותם יהודים שהם בבחינת נר חסר ששלהבתו אינה מאירה בעוז.

ומהי הדרך לרומם את הניצוץ היהודי? "אל מול פני המנורה יאירו הנרות!", הדרך היחידה היא רק על ידי חיבור למנורת התורה. לא סגולות, לא מעשיות, לא סיפורים, ולא קסמים ומופתים כאלה ואחרים, רק תורה! אך ורק תורה! כי "המאור שבה מחזירן למוטב", ורק תשובה שנעשית מתוך חיבור לתורה, הינה ברת קיימא ותחזיק מעמד עד שתהא שלהבת עולה מאליה.

ולכן נאמר כאן "נרות" בכתב מלא, כי כשיהודי, ואפילו הרחוק ביותר, עמל בלימוד דף גמרא או לן בעומקה של הלכה, לבו מתמלא באור רוחני וניצוצו נדלק בעיזו והופך לשלהבת אש יוקדת.

ב. ניתן להוביל את הביאור הזה לכמה כיוונים, ולהפיק ממנו כמה לקחים ומסרים חשובים שבחלקם עסקנו בעלון בעבר. אך הפעם נתמקד בכיוון אחר, ונקדים לו סיפור מדהים שסיפר הרב הצדיק ר' צבי מאיר זילברברג (עלון "אסדר לסעודתא" פ' בהר בחוקותי ה'תש"ף).

מעשה במלמד תינוקות של בית רבן שהיה עני מרוד אשר הגיע לקראת חג השבועות להסתופף בצילו של האדמו"ר מבעלזא. במעילו היה מוחבא בתוך כיס נסתר סכום כסף גדול שחשך עבור הוצאות חתונת בתו, אותו הרוויח במלאכתו בעמל רב בהיותו רחוק כמה וכמה שנים מביתו. הוא הצניע את המעיל במקום המשתמר, אך לרוב תדהמתו

הכסף נגנב לפני החג. כשגילה זאת התעלף שוב ושוב מבלי יכולת לעוררו והגיע המצב עד לפיקוח נפש.

השמועה על יהודי זה הגיעה עד לאדמו"ר, אשר קרא מיד לאחד משלוחי בית דינו וציוה עליו לעשות הכל כדי לגלות מי הגנב מפני פיקוח הנפש שבדבר. השליח שהיה מומחה בעניינים כאלה איתר אדם מסויים שבו חשד שהוא הגנב. הוא התרה בו שעליו להחזיר את הגניבה בתוך ג' ימים, ואם לאו, רעה ומרה תהא אחריתו.

למעשה אדם זה לא היה הגנב, אלא שהשליח לא האמין לו כלל. בראותו כן עשה הנחשד דבר נורא. הוא ידע על אחד מהיהודים הבאים לחצר האדמו"ר שהוא צדיק גדול ובעל רוח הקודש, וניגש אליו להציע לו שהוא יהיה השמש שלו במשך שהותו במקום, והצדיק הסכים לכך. למחרת בהגיע זמן תפילת המנחה ביקש אותו צדיק לצאת לתפילה אך מצא שדלת החדר נעולה. וכשביקש מה"שמש" החדש שיפתח לו את הדלת, אמר לו הלה שלא יפתח הדלת עד שיגלה לו ברוח קדשו מי גנב את הכסף. הוא התנצל שהינו מוכרח לעשות כן מכיון שהשליח של האדמו"ר אינו מאמין לו, וכי הוא עומד להיענש בעונש נורא.

הצדיק השתמט בתחילה באומרו כי אינו בעל רוח הקודש. אך השמש לא ויתר, ואמר לו שמצידו הוא ישאיר אותו בחדר שבועות ארוכים כל עוד שלא יחשוף בפניו מיהו הגנב האמיתי. הצדיק הבין שאין לו ברירה, והתנה עם השמש שלא יספר לאף אחד מנין הוא יודע מי הגנב, ואז גילה לו ברוח קדשו שיהודי מסויים הוא זה שידו היתה בעמל. השמש הלך מיד לבית דין וסיפר להם מי הגנב, והם אכן תפסו וכפתו אותו עד שהודה בגניבה והחזירה לבעליה.

לאחר החג שאל האדמו"ר את השליח כיצד גילה מי הגנב. השליח סיפר שהוא חשד באדם מסויים שלבסוף גילה לו מי הגנב האמיתי. האדמו"ר קרא מיד ליהודי זה שנחשד בתחילה ושאל אותו מנין ידע מיהו הגנב. אך הלה טען שהוא הבטיח לשמור סוד ולא לגלות זאת. אולם האדמו"ר גזר עליו לספר את הדבר והבטיח שלא יאונה לו כל רע. והוא אכן גילה וסיפר על אותו צדיק בעל רוח הקודש.

האדמו"ר קרא מיד לצדיק זה ושאל "מהיכן ידעת מי הגנב?", והוא השיב שידע זאת ברוח הקודש. כששמע זאת האדמו"ר אמר, "גם אני בצעירותי ראיתי ברוח הקודש על יהודים שהם בעלי עבירה רחמנא ליצלן. עד שהבנתי שרצון אבינו שבשמים שנידבק במידותיו בבחינת "לא הביט און ביעקב", ועל כן התפללתי לה' שלא אראה את עוונותיהם של ישראל, ואראה בהם רק טוב!". "אני מייעץ לך", סיים האדמו"ר ואמר, "שגם אתה תתפלל ותבקש מה' להיות בבחינה זו של "לא הביט און ביעקב", ולראות רק טוב וללמד רק זכות על כל יהודי באשר הוא".

כמה נורא הוא המעשה. הרי אדם זה שהיה בעל רוח הקודש הציל יהודי ממצב של פיקוח נפש, וגילה על הגנב שעשה עוול שלא כדין, ואף על פי כן לימד אותנו האדמו"ר היותר גדולה היא לראות טוב ביהודי ולא לראות בו רע גם אם זה גילוי ברוח הקודש. ה"סוד" הגלוי הוא, שבשביל לראות טוב בחבר ובידיד או בכל יהודי אנו לא זקוקים לרוח הקודש, אלא פשוט לשנות גישה וללמד עליו זכות ולראות את מעשיו באור חיובי.

יששכר בן נתן מלמד ז"ל
מיכאל בן לאה רגב ז"ל
אברהם בן נעמי סגס ז"ל

שמחה בת חנה אביסדיד ע"ה
אליהו בן זוהרה דיין ז"ל
יוסף בן לאה בן דוד ז"ל

שלמה בן עליה זכרי ז"ל
מרים בת ר' יעקב ליבי ז"ל
דוד בן אסתר כהן ז"ל

ר' בנימין בן סלחה ז"ל ♦ סרח בת רחמה ע"ה
ר' שלמה בן טאוס ז"ל ♦ נאווה בת תאג'ה ע"ה
אהרן בן יחיא ז"ל ♦ רחל בת סאלחה ע"ה
יחיא בן טלאת ז"ל

"וראה בטוב ירושלים" ואפילו בטוב של אחינו

התועים

שנאמר בפס' ט' "ויחר אף ה' בי", מכל מקום כשדיבר עימם דיבר בנחת ולא בכעס. ולכן אמר להם "נא" וביקש מהם שישמעו ויקבלו את דבריו, ואמר את דבריו בנחת ולא ברוגז. וכל זאת מפני שאם היה מדבר בכעס לא היו מקבלים את דבריו. ומכאן למדו חז"ל קל וחומר, "ומה אם מי שאמר והיה העולם אמר דבריו בתחנונים, קל וחומר לבשר ודם".

והקשה **הרב נחום דיאמנט** כיצד יתכן שאהרן ומרים לא היו מקבלים את דברי ה'. והרי כמה אנו היינו רוצים לזכות שה' ידבר איתנו, ובודאי שאם הדבר היה מתרחש היינו מאזינים ומקבלים כל דבר מדבריו? ועל כרחך שכתוב כאן יסוד בנפש האדם, שכלי הקיבול שלו אינם מסוגלים לקבל ולהכיל דברים שנאמרים אליו בכעס וברוגז. זה לא שהוא לא רוצה לשמוע, הוא פשוט לא מסוגל לשמוע, הוא לא יכול. ולכן גם אם אתה בכעס או ברוגז, אם הנך באמת רוצה שהזולת יקבל את דבריך [ואין רצונך רק לשחרר קיטור ותו לא...], אזי גם את הדברים הקשים והנוקבים ביותר יש לך לומר אך ורק בנחת, בקול נמוך, בסבלנות וברכות.

וזהו שדרשו "ומה אם מי שאמר והיה העולם אמר דבריו בתחנונים, קל וחומר לבשר ודם". כלומר שאם הקב"ה, שבודאי אנו משתוקקים לשמוע את דבריו, דיבר בנחת ולא ברוגז, מפני שכך ברא אותנו באופן שאינו מסוגלים להאזין ולקבל ממי שצועק עלינו וגוער בנו בצורה קשה, קל וחומר לבשר ודם, יהא אשר יהא, הורה, רב, מחנך, שצריך לומר את דבריו בנחת ולא ברוגז חלילה, כי רק כך יעשו דבריו פירות.

הרב דיאמנט סיפר, שפעם ניגש אליו משגיח בשיבה, ושאל "איני מבין מדוע הבחורים שונאים את המשגיחים? הרי לא עשינו להם שום עוול, לא גנבנו ולא שדדנו אותם ולא עשינו שום דבר שמצדיק שנאה זו".

הרב דיאמנט השיב לו, "אתן לך דוגמא. בחור לא הגיע לתפילה בבוקר. איך הנך מגיב? אתה קורא לו וגוער בו בקול, היכן היית בשחרית, כבר התריתי בך והזהרתי אותך שלא תעשה זאת, ואתה שוב ושוב לא קם לתפילה בשיבה. מה יהיה הסוף איתך? וכך אתה ממשיך ונוזף בו". "אך אמור לי נא, האם פעם אחת אמרת לו "בחור יקר, היית חסר לי הבוקר בתפילה...". הרי זו אותה הערה בדיוק רק במילים אחרות ובעטיפה שונה, רכה ורגועה יותר ומתקבלת יותר באוזן. ואתה הרי אינך מדבר אליו כך והנך עוד מצפה שהוא יאהב אותך?".

והן הן הדברים בכל אדם באשר הוא. האימרה "דברי חכמים בנחת נשמעים" אינה המלצה בעלמא אלא חוק בדברים הנאמרים בין אדם לחבירו לשיפור ולביקורת, שלא יתקבלו אלא בנחת ולא בהיפך מכך.

וכבר אמר החכם, שבדורנו על כל מאה פעמים שיש מה להעיר, צריך לשתוק תשעים ותשע פעמים! ולהעיר רק פעם אחת... אך גם אותה הערה בודדת, יש צורה ויש דרך לאומרה. ואם היא נאמרת בטמפרטורה של עצבנות וכעס ורגזנות אין סיכוי בעולם שהמאזין יקבל אותה, וחבל.

ג. בדומה לכך מסופר על **הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד** שכשהיו משמיעים באזניו טענות שונות על חסרונות שיש בירושלים היה אומר על כך את הפסוק בתהלים (קכת, ה) "יברכך ה' מציון, וראה **בטוב ירושלים** כל ימי חייד", שיש לראות רק בטוב שבירושלים. ואף אנו נאמר שיש לראות רק בטוב שיש בכל יהודי ואפילו הרחוק ביותר. ועל כך נאמר "יברכך ה' מציון", כלומר אימתי יברכך ה', כאשר "**וראה בטוב ירושלים כל ימי חייד**", שאם דרכך בקודש לראות רק טוב בבני אדם אזי תזכה גם אתה לראות רק טוב כל ימי חייד.

ד. האדם מטבעו לא אוהב לשאת באחריות ולהיות אשם. אנו בדרך כלל מחפשים להטיל את האשמה על מישהו אחר. אם למשל היו שואלים אותנו, שומרי התורה והמצוות, מדוע המשיח לא מגיע, או מדוע מתרחשות צרות בעולם, היינו מיד מנקים את עצמנו ומפילים את התיק על אחינו שאינם שומרי תורה ומצוות.

אך למעשה על פי דעת תורה ההיפך הגמור הוא האמת. וכפי שאמר **מרן ראש הישיבה הגאון ר' גרשון אדלשטיין**, שהעובדה המבהילה היא שבעולם וגם כאן בארץ אחוז החרדים שמתו או חלו בקורונה הוא גדול בהרבה משאר האוכלוסיה, והסיבה לכך היא מפני שהם אנוסים ואינם יודעים מה הם עושים, אך אנחנו יודעים את הדברים ואף על פי כן עוברים עליהם. יודעים כמה חמור לשון הרע, יודעים כמה נורא הוא ביטול תורה, כמה קריטית וחשובה היא השמירה על קדושת בית הכנסת, ובכל זאת לא מקפידים די הצורך על זה. ומשכך האשמה לא תלויה באף אחד אחר אלא רק בנו. "אבל אשמים אנחנו!".

ואם בשמים מסתכלים על אחינו התועים כ"אנוסים" מי אנו שנביט על הרע שבהם ועל חסרונותיהם. הרי הם אינם מודעים עד היכן מגעת חומרת הדברים. ואדרבה, "וראה בטוב ירושלים", עלינו להביט בניצוץ היהודי שקיים בכל אחד מהם ולהאמין שעם מעט אור של תורה ניתן לדחות הרבה מן החושך שבו הם שרויים ולהוציאם מאפילה לאורה.

כיצד עוטפים הערה ?

"וירד ה' וגו', ויקרא אהרן ומרים וגו'. ויאמר שמעו נא דברי" (יב, ה-ו)

פירש רש"י "שמעו נא דברי- אין נא אלא לשון בקשה". וביאר השפתי **חכמים** שאף על פי שה' כעס על אהרן ומרים וחרה אפו בהם [כמו

זמני התפילות והשיעורים בבית הכנסת ובית המדרש "דרכי תורה" (רח' חי"ש 12 רחובות)

בס"ד פעילות תורנית ענפה במוסדות "דרכי תורה"

כולל הוראה "דרכי תורה" - 9:00-17:30.

כולל הוראה "שערים המצויינים" בראשות הרה"ג ראובן גולן - 9:00-17:30.

כולל הוראה "שערי בינה" בראשות הרה"ג אביחי יששכר (קריית עקרון רח' הבנים 34) - 9:15-17:00.

כולל בוקר "תפארת אבות" לבעלי בתים - 10:00-13:15.

כולל ערב לאברכים בראשות הרב ניר לוי - 22:00-24:00.

שיעור דף היומי אליבא דהלכתא (בוקר) - הרב דוד חצרוני 9:15-10:00 [לאחר תפילת שחרית].

שיעור דף היומי אליבא דהלכתא (ערב) - הרב גלעד גרפי 19:00-20:00.

כולל ערב לבעלי בתים "חזון עובדיה" ע"ש מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

מדי ערב בין השעות 20:15-21:00 (תפילת ערבית לפני השיעור ובסיומו)

נושאי השיעורים:

◆ יום א' - שיעור אקטואלי הלכה למעשה בדיני ממונות עם הדיין הרה"ג אופיר שירה.

◆ יום ב' - הלכות שבת למעשה עם הרה"ג ראובן גולן.

◆ יום ג' - "סמיכת חבר" - תוכנית עולמית ללימוד הלכה לבעלי בתים עם מראי מקומות סיכומים ומבחנים בהכוונת רבה של ירושלים הראש"ל הגאון הרב שלמה משה עמאר שליט"א.

◆ יום ד' - הלכה ומוסר מעניינא דיומא עם הרב עמית יאיר.

◆ יום ה' - אור החיים הקדוש על פרשת השבוע עם הרה"ג ראובן גולן.

יום ו' - לימוד הלכה עם הרה"ג אביחי יששכר - 10:00-12:00.

תהלים לנשים ביום א' (רח' מרגולין 12 בבית הפינתי משפ' סלמי) - 17:00-18:00.

זמני שבת קדש פרשת בהעלותך

מנין פלג ערב שבת - 18:00

הדלקת נרות - 19:25

מנחה ערב שבת מנין מרכזי - 19:20

שחרית מנין נץ (קרבת) - 5:35. [בסיום התפילה

קידוש ושיעור גמרא עם הרה"ג אופיר שירה].

שחרית מנין מרכזי (קרבת) - 8:15

מנחה מנין א' ("פתח אליהו") - 13:30

שיעור הלכה ומוסר - 14:15

שיעור גמ' ופרשת השבוע עם רב הקהילה - 16:00

מנחה מנין ב' - 18:00

דרשה - המנהל הרב בן ציון סלמי שליט"א - 20:00

צאת השבת - 20:17

ערבית מוצ"ש - 20:25

רבינו תם - 21:12

שיעור דף היומי עם הרב גלעד גרפי - 21:30

ימות החול (שבוע פרשת שלח)

שחרית (קרבת) - א. 5:05. ב. 8:15.

מנחה (קרבת) - א. 13:15. ב. 17:15. ג. 18:10.

ערבית - א. 18:30 (מנין פלג). ב. 20:00. ג. 21:00.

רותי בת שמעה שהרבני ע"ה

אברהם בן טאוס סלמי ז"ל

שדרה שושנה בת יחיא סעיד ונה בסל ע"ה

אלישע וידאל בן הנה ז"ל

סוזאן בת זוהרה אלפסי ע"ה

שלום בן צדוק וסעדה התוכה ז"ל